

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

91. An Reliquiae alicujus Sancti noviter inventae debeant approbari ab Episcopo? Ex quo etiam oriuntur aliae difficultates; & ideo quaeritur primo, an Reliquiae Sancti nondum Canonizati possint approbari ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

& populus absque causa iusta contradiceret, tunc etiam tali contradictione non obstante est seruandum scilicet.

2. Verum his non obstantibus licet de iure supradicta opinio vera sit, de consuetudine tamen asseritur aliqui, quod dies festi sola Episcopi auctoritate subhibito consilio Clericorum, non tamen suffragio, determinantur. Ita Fagundez *prac. 2. lib. 1. c. 3. num. 11.* Item Villalobos in *summa tom. 2. tract. 3. diff. 1. n. 3.* in fine, asserit; que solo el Obispo puede hazer fiesta a los Santos que tiene la Iglesia Romana pñestos en el Calendario. Adde quod obseruat Suarez de *Relig. tom. 1. lib. 2. cap. 11. num. 9.* & Fagundez *ubi supra*; in casibus quo loquimur, satis consentire populum cum Episcopo per hoc solum, quod non contradicat, & in synodo posse Episcopum sine populi consensu dies festos indicare, tradit Gauantus in *enchirid. Episc. cap. 2. allegat. 105. num. 39.* Sit tamen Episcopus paratissimus in institutione festorum, vt aduertit Sayrus in *clari Regia, lib. 7. c. 3. n. 16.*

RESOL. XC.

An Episcopus possit instituire diem festum alicuius Beati nondum Canonizati?

Et notatur, quod quando Pontifex concedit Sacerdotibus certa Religiois, vt certo die dicant Missam de aliquo S. Beatisficate, tunc non possunt facere Officium, neque in illa dicere Officium, & Missam de dicto S. Beatisficate. Et queritur, an licet S. Beatisficate in publicis Litanis, vel pingere Imaginem viri Sancti nondum Beatisficate cum radiis, & diademate? Ex part. 3. tit. 5. & Misc. 1. Ref. 9.

§. 1. Negatiuam sententiam docent Sanchez in *summa tom. 1. lib. 2. c. 43. num. 9.* Azorius *tom. 2. lib. 1. c. 26. q. 4.* Barbosa in *colleat. tom. 1. lib. 2. tit. 9. c. 1. m. 24.* Villalobos in *summa, tom. 2. tract. 3. 2. dub. 1. n. 3.* & alij.

2. Non reticam affirmatiuam sententiam docent Suarez de *reig. 10. 1. lib. 2. de diebus festis, c. 11. n. 4.* & post illum Fagundez *prac. 1. lib. 1. c. 3. n. 14.* & quia nihil aliud est Beatisficate, quam quadam canonizatio minori apparatu celebrata. Sed his non obstantibus, negatiuam sententiam tenendam esse puto, quom nouissime docet etiam Lucas Castellinus de *Canon. sancti. c. 1. puncti. 34. §. 7.* & ideo tempore Pauli V. humiliter petiit Respublica Veneta, vt festum Beati Salonij in eadem ciuitate coleretur, & idem euenit tempore Greg. XV. pro Beato Alberto Magno, id petente Archiepiscopo Ratisbonensi. Notandum hic obiter, quod quando Pontifex concedit Sacerdotibus certa Religiois, vt certo die dicant Missam de alio Sancto Beatisficate, non possunt facere Officium, neque in illa dicere Officium, & Missam de dicto Beatisficate, vt apparet apud Turrianum in *2. 2. tom. 2. disp. 17. dub. 18.* caute enim in his materiis procedendum est.

3. Vnde neque licet etiam Sanctum Beatisficate in publicis litanis, quidquid aliqui recentiores asserant, & ita docet Porcel in *addit. ad diu. theol. ser. Reliquie Sanctorum, n. 11.* Lucas Castellinus de *Canon. sancti. c. 2. puncti. 6. §. 2.* & seq. qui cum Pontificum in his materiis esse potius restrictiuas, quam dilatandas. Et tandem non sunt auctores recentiores cum Molfesio *cons. 45. num. 31.* tenendi nondum beatisficate, cum radiis, vel diademate. Contra quos, & merito, insurgunt Bellarminus

tom. 1. lib. 1. de Beat. sancti. cap. 7. Azorius *tom. 2. lib. 3. cap. 6. q. 8.* Fagundez *precept. 1. lib. 1. cap. Turrianus in 2. 2. tom. 2. disp. 17. dub. 11.* & alij.

RESOL. XCI.

An Reliquie alicuius Sancti nouiter inuenta debeant approbari ab Episcopo?

Ex quo etiam oriuntur alie difficultates, & ideo queritur primo, an Reliquie Sancti nondum canonizati possint approbari ab Episcopo?

Queritur secundo, quenam certitudo requiratur, in approbandis supradictis Reliquiis?

Tertio, an vota Theologorum sint in hoc casu consultiua, tantum, ut aut Episcopus possit decernere aduersus eorum placita?

Quarto, an si oriatur aliqua grauis questio, & ideo conuocetur Concilium Prouinciale, vota Episcoporum sint decisiuia, & non consultiua?

Quinto, an Episcopus extra Diocesim possit approbare Reliquias vigore Concilij Tridentini sessione 25. de Reliquiis? Ex part. 2. tractatu 15. & Misc. 1. Ref. 51.

§. 1. Respondeo affirmatiue, ex Concilio Tridentino sessione vigesima quinta de reliquiis & vener. Sanctorum, vbi ait: Nulla esse admittenda noua miracula, nec nouas reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, & approbante Episcopo, qui simul atque de iis aliquid comperit habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & aliis pijs viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati consentanea iudicauerit. Quod si aliquid dubium, vel aliqua de iis rebus grauior questio incidat, Episcopus antequam controuersiam dirimat, Metropolitanis, & comprouincialium Episcoporum, in Concilio Prouinciali sententiam expectet. Ita Tridentinum. Ex quibus verbis oriuntur aliquæ difficultates, vnde ad elucidationem huius materiae.

2. Queritur primo, quenam certitudo requiratur in approbandis supradictis reliquiis? Respondeo, esse necessariam certitudinem moralem, deductam ex probabilibus argumentis, non autem euidenciam, & argumenta infallibiliter concludentia. Ita in terminis notauit Ambrosius Morales in *2. p. Historia generalis Hisp. lib. 17. c. 5. in fine*, narrans inuentionem Sanctorum corporum, quæ Cordubæ inuenta sunt anno 1575. & quia codex rarus est, ponam per extensum eius verba. *Para todo loque desto se tratara conviene mucho advertir, como en la materia deste Sancto negocio no puede haber euidencia ni argumentos, que del todo concluyan, sino vna buena probabilidad moral, deduzida de buenos principios, y fundamentos de donde se forman razones, que tienen toda la fuerça; de que es capaz la materia, por ser estas cosas de suyo dificiles de aueriguar, y que se deve tener en mucho qualquier apparençia de buena razon, y conuertencia que se puede hallar.* Et in *lib. 13. cap. 37.* loquens de Cruce ab Angelis fabricata, tempore Regis Alphonfi cognominati el casto, sic asserit: *Es menester, que tengamos en semejantes cosas vna piadosa affeccion en nuestra alma, la qual sin falta andando examinando lo todo, no ay nada, que desheche, y condene. Porque yo pregunto, que milagro podra haber auerigado, que reliquias de Santos ciertas, sino queremos creer con blandura de corazon, sino porfiar contradizendo; En todas se hallara siempre algo, de que se pueda dudar, si se andan escudriñando menudencias con rigor si se desenhuelben particularidades, si poniendolo todo a pleyto queremos que todo este aueriguado y manifesto. Sic ille, quæ omnia satis explicant verba illa Concilij quæ*

dictati, & veritati consentanea iudicaverit, & alia, quae habentur in c. placuit, de consecr. dist. 1. ubi asseritur à Pontifice, quòd illae reliquiae sunt honorandae, quae certae sunt, videlicet non euidenter, sed ex rationibus probabilibus. Nam, vt notat nositer Naldus in sum. ver. certum, nurr. 1. & Sylu. ver. matrimonium, quest. 13. ille dicitur certus, qui probabiliter, & non temere credit.

3. Queritur secundo an reliquiae Sancti nondum canonizati, possint approbati ab Episcopo? Affirmatiue videtur respondere Petrus de Lorca in 3. part. D. Thom. quest. 25. artic. 6. dist. 98. num. 10. Sed contraria sententia prorsus est amplectenda vt contra Loream recte adnotauit Zipaeus in analyt. & c. lb. 3. de reliquiis, & vener. Sanctorum num. 3. vide etiam Azorium tom. 1. lib. 9. capit. 8. quest. 8. Suarez in 3. part. tom. 1. disp. 5. sect. 2. & Barbolam de potest. Episc. part. 3. alleg. 97. num. 10. qui citat multos alios, & ideo illa verba Concilij reliquias nouas, accipienda sunt pro nouiter repectas.

4. Queritur tertio: an vota Theologorum sint in hoc casu consultiua tantum, ita vt Episcopus possit decernere aduersus eorum placita. Respondeo affirmatiue. Ita Bonacina tract. de legib. disp. 3. quest. 1. punct. 4. num. 5. & Sanchez in summa. tom. 1. lib. 2. cap. 43. num. 15. Et ratio est, quia ubi solum alicuius consilium petitur, non est necesse illud sequi, vt patet ex l. cum pater, §. mando, ff. de leg. 2. & probat Menoch. vol. 1. cons. 69. num. 17. & 18.

5. Queritur quarto: an si oriatur aliqua gravis questio, & ideo conuocetur Concilium Prouinciale, an vota dictorum Episcoporum sint decisua, & non consultiua, vt de votis Theologorum diximus supra, Respondeo esse vota decisua. Ita Bonacina, & Sanchez, ubi supra, quia Concilium non petit consilium ab Episcopis, sed sententiam. Notandum verò quòd maior pars eorum sententiam faceret, vt supra dicti Auctores notant, nam sententiam, quam maior pars Concilij tulit, censetur à toto Concilio lata, l. quod maior, ff. ad municip. & cap. apostolorum, dist. 16. Et non sufficeret, vt maior pars Episcoporum scorsim, & extra Concilium sententiam ferat, sed ipsam concilianter ferre debet in ipso Concilio, vt fecerunt Episcopi in Concilio Prouinciali Toletano anno 1583, approbando reliquias nositer inuentas Sanctorum Fausti, Ianuario, & Martialis, quas antea approbauerat Episcopus ciuitatis Cordubae, quae omnia inuenies apud Ambrosium Morales in hist. Hispan. lib. 7. cap. 12.

6. Queritur quinto, an Episcopus extra Diocesim reliquias approbare possit: vigore dicti Conc. Trident. Respondet affirmatiue Barbosa de potest. Episc. part. 3. alleg. 97. num. 14. ubi asserit, posse Episcopum extra suam Diocesim existentem, abque aliqua Episcopi Diocesim licentia, approbationem facere, & facultatem concedere, vt in sua Diocesi publicè reliquiae collocentur venerandae. Et ratio est, quia haec non est iurisdictio contentiosa, sed voluntaria; iurisdictio autem voluntaria exerceri potest extra Diocesim propriam, etiam sine facultate Episcopi illius loci, in quo exercetur iurisdictio, vide Bonacina, & Sanchez ubi supra.

RESOL. XCII.

An Episcopus teneatur constituere Vicarium Generale?

Et an possit Episcopus creare Vicarium ante apprehensionem possessionis Episcopatus?

Et an Vicarius habeat potestatem delegatam, vel ordinariam?

Idem est dicendum de Vicario Capituli sede vacante. Et an Episcopus ad expediendas causas possit constituere duos principales Vicarios, dummodo tamen vrsim in loco, ubi sedem habet? Ex quo fit, quòd non possit creare duos Vicarios Generales in principalibus locis duarum Diocesum, aequè principaliter vicariorum. Ex part. 10. tract. 15. & Misc. 5. Rel. 31.

§. 1. **A**liqui affirmatiue respondent. Ita Baldus in leg. aliquando, num. 1. appost. 4. ff. de offic. Procons. Panorm. in cap. quoniam, n. 3. de offic. ordin. Ruin. cons. 148. numer. 41. vol. 2. Boët de off. 247. num. 6. Rebuff. in praxi titul. de Vicar. Episc. num. 15. & 18. Couat. lib. 3. variar. resol. cap. 20. num. 4. Foller. in pract. crim. can. part. 1. mor. num. 74. Mar. Ant. Cucc. inst. maior. lib. 2. tit. 6. de Episc. num. 73. Sbroz. alios referens lib. 1. de Vicar. Episc. quest. 46. & 48. Azor. instit. mor. tom. 2. lib. 3. cap. 29. quest. 3. vers. Quo loco. Lancellot. instit. Canon. lib. 1. tit. de offic. Vicar. gloss. verb. Non potest, & alij. Vnde nouissimè Gauantus, in Man. Episc. vers. Vicar. ante apprehensionem possessionis Episcopatus, Sbroz. de Episcop. Vicario. l. b. 1. quest. 46. num. 15. Teneatur autem eum creare ad potestatem possessione, & potest cogi, idem ibid. num. 3. nimirum à Metropolitanò dato certo termino, Statuto termino, & elapso potest creati ab Archiepiscopo, idem q. 57. ex Trid. sess. 24. c. 16. Ita Gauantus.

2. Sed ego puto per se loquendo non teneri Episcopum constituere Vicarium generale, qui loco sui iurisdictionem Episcopalem exerceat in eodem Tribunali, sed posse per se ipsum illam exercere si idoneus est; Dixi, per se loquendo, quia si necessitas hoc postulare vique ad id teneretur, vt dicitur in cap. quondam de offic. Ordin. & can. persi. 7. quest. 1. & docet Gloss. in cap. 2. ver. Statuantur ne Prelatus vices suas. Et hanc opinionem amplexa est Rota Romana, vt videre est apud Puteum decis. 43. lib. 2. Mohed decis. 4. de offic. Vicar. & fuit dictum in vna Verbiensis. & Tuscan. Vicarij, Veneris 3. Martij 1617. coram D. Canalerio. & vna Calaguriana fructuum 18. Martij 1583. coram Buhalo, qua est inter decis. diuers. 222. num. 5. part. 2. vt refert Aloys. Ricc. in collect. decis. part. 5. collect. 1602. & in praxi sori Eccles. resol. 484. in 2. edit. Et quòd Communitas loci non possit petere manutentionem contra Episcopum, vt retineat in illo loco Vicarium generale, est decis. Caputaqui 306. num. 3. part. 1. eandem opinionem tenent Ioan. Andr. in cap. cum ab omni de viri. & honest. cler. Archid. in cap. statuum de verscript. in 6. Felin. in cap. Quoniam de offic. Ordin. Sanch. lib. 3. de matrim. Flamin. alios referens de versignat. benef. lib. 5. quest. 16. num. 54. Gonzal. ad vers. cancell. gloss. 4. num. 66. Steph. Giat. tom. 1. disp. forens. cap. 92. num. 15. Quarant. in summ. Bullar. verb. Archiepiscopi auctoritas, num. 21. prope finem.

3. Probari potest haec opinio. Primò ex dict. cap. quoniam, ubi dicitur teneri Episcopum constituere sibi Vicarium quando vrgens necessitas postulat ergo arguendo à speciali, citra vrgentem necessitatem non tenetur. Secundo, quia nulla potest assignari sufficiens ratio, cur non possit Episcopus facere per se ipsum, si est idoneus id quod facit mediante Vicario.

4. Verum insurgit hic difficultas: An Vicarius habeat potestatem delegatam, vel ordinariam. Et non habere potestatem ordinariam asseruit Alexander in rub. ff. de offic. eius, n. 17. Goffi. in summa tit. de offic. Vicar. n. 2. Alciat. in rubr. de offic. ordin. y. 24. Sot. in 4. dist. 18. quest. 4. art. 2. vers. Circa concessio-